

Sterk

STERKE VERHALEN
VAN MENSEN MET EEN HANDICAP

MAART 2025 // 53
P608419

Participatie van mensen met een zeer complexe zorgnood

**“Begeleiding op maat en een
aangepaste omgeving zijn nodig”**

Rolmodellen voor doven en slechthorenden

**“Ook doven kunnen zelfstandig
en succesvol leven in een
horende samenleving”**

Dossier wereldverbeteraars

**“Heel wat mensen met een
handicap zetten zich in voor
de samenleving”**

Vlaanderen
is welzijn

VAPH

VLAAMS AGENTSCHAP VOOR
PERSONEN MET EEN HANDICAP

WERELDVERBETERAARS EN KUNNEN DEELNEMEN AAN DE MAATSCHAPPIJ

Heel wat mensen met een handicap zetten zich in voor de samenleving. In deze Sterk laten we enkelen van hen aan het woord. Zoals Gunther en Jos, die kinderfietsen voor de buurt herstellen en fietsen redden van het containerpark. Of de TRAVAKers van zorgaanbieder Katrinahof, waaronder Othman en Kenny, die elke week het verschil maken door zwerfvuil te rapen. Dat doen ze gratis, uit interesse en als dagbesteding, en om iets goeds te doen voor hun buurt. En daarmee dragen ze ook bij aan inclusie en het milieu. Chris engageert zich dan weer door zijn eigen verhaal te delen. Zo vertelt hij aan jongeren in scholen over zijn verkeersongeval, waardoor hij in een rolstoel belandde, om hen bewust te maken van gevaren op de weg. Hij zet zich ook in om op beleidsniveau bakens te verzetten voor mensen met een handicap in de regio Kortrijk.

Dit nummer van Sterk focust ook op participatie van mensen met een handicap met complexe zorgnoden. Want hoewel ten volle kunnen deelnemen aan de samenleving een recht is, blijkt dat in de praktijk niet altijd en voor iedereen evident. Want hoe kunnen bijvoorbeeld geïnterneerden deelnemen, of mensen met meervoudige zorgnoden en gedragsproblemen of psychiatrische noden? Als inclusie in de maatschappij niet haalbaar is, is participatie dan wel mogelijk? Volgens zorgaanbieders Klavier en Ter Heide kan dat wel degelijk, maar alleen met maatwerk en een uitgebreid zoekproces, waarbij onze eigen bril af moet. Want wat velen essentieel vinden voor een goed leven – sociale contacten bijvoorbeeld – is niet ieders droom. Weten wat iemand zelf wil en wat hij nodig heeft, is het vertrekpunt. En van daaruit is het zoeken naar een goede balans tussen autonomie en veiligheid.

Veel leesplezier,

Liesbeth Van Houdt
Hoofdredacteur Sterk

Kenny steekt graag de handen uit de mouwen bij TRAVAK, een arbeidsgericht atelier bij zorgaanbieder Katrinahof. En daar zijn de burens en passanten die hem aan het werk zien hem dankbaar voor. Lees zijn verhaal op pagina 16-17.

in dit nummer //

- 04 Participatie**
Participatie en zelfbeschikking zijn de norm. Hoe wordt inspraak van mensen met een zeer complexe zorgnood mogelijk?
- 07 Column**
Het VAPH wil uitgroeien tot een expertisecentrum. Daarin worden de krachten gebundeld met ervaringsdeskundigen, experts uit de sector en uit andere domeinen.
- 13 Wereldverbetersaars**
Heel wat mensen met een handicap zetten zich belangeloos in voor een betere wereld. Ze zijn met velen, en ze zetten zich enthousiast in voor inclusie, het milieu of hun buurt.
- 20 Het laatste woord**
Ann de Vos werkt als ergotherapeute in Centrum Ganspoel met blinde en slechtziende kinderen en jongeren. "Ik laat hen de wereld ontdekken en help hen zo zelfstandig mogelijk op te groeien."

Wist je dat je Sterk kan beluisteren?

Sterk is in gesproken Daisy-vorm op cd te verkrijgen en is ook te beluisteren via het platform Anderslezen en de Anderslezen-app. Beschik je al over een Anderslezen-account (via Luisterpunt, Kamelego of Transkript)? Dan kan je aangeven dat je Sterk op je boekenplank wenst. Nieuwe geïnteresseerden kunnen een Anderslezen-account aanmaken.

Je kan de gewenste luistervorm aanvragen bij Transkript: T 011 23 07 61
luistertijdschriften@transkript.be

Contact opnemen met het VAPH?

Dat kan via 02 249 30 00
of www.vaph.be/contacteer-ons

COLOFON

Driemaandelijks magazine van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Redactie: VAPH i.s.m. Zorgcommunicatie.be

Grafische vormgeving: Filip Erkens

Wil je je gratis abonneren op Sterk?

Of wil je je uitschrijven? Surf naar www.vaph.be/actueel/magazines

Foto's: Filip Erkens (p. 1, 2, 4, 5, 6, 9, 10, 13, 14, 15, 17, 19, 20), Joris Casaer (p. 7), Familiehulp (p. 12).

Op de cover: Joshua Liefvooghe

V.U. James Van Casteren, Marie-Elisabeth Belpairegebouw, Simon Bolivarlaan 17, 1000 Brussel

“WE LEGGEN DE LAT HOOG, MAAR WE ZIJN NIET PERFECT”

Participatie en zelfbeschikking bij personen met een zeer complexe zorgnood

Participatie en zelfbeschikking zijn vandaag de norm. Maar evident is dat niet altijd. Hoe ga je daarmee om als je te maken hebt met mensen met een zeer complexe zorgnood? We legden ons oor te luisteren bij zorgaanbieders Ter Heide in Genk en Klavier in Merksplas.

Toen Paul Geypen in september 2024 als directeur van Ter Heide met pensioen ging, schreef hij een boek over zijn ervaringen. Zijn boek 'Ter Heide is thuishomen' geeft een stem aan mensen met zeer complexe zorgnoden. Het is een pleidooi voor een aangepast beleid voor deze doelgroep.

“Ik wou 40 jaar aan ervaring doorgeven”, zegt Paul Geypen. “Met een duidelijke boodschap: mensen met zeer complexe ondersteuningsnoden hebben begeleiding op maat in een aangepaste context nodig. Inclusie lukt niet voor iedereen. Stellen we levenskwaliteit voorop, dan moeten we erkennen dat we niet iedereen in de samenleving kunnen inpassen. Mensen met meervoudige zorgnoden én gedragsproblemen of een psychiatrische problematiek verdienen beter.”

DE BRIL VAN DE BEWONER

Als inclusie in de maatschappij niet haalbaar blijkt, hoe realiseer je dan alsnog

participatie? “Je moet het hele plaatje bekijken”, zegt Paul Geypen. “Voor een goed leven moet je eerst een aangepaste omgeving creëren. De infrastructuur, hulpmiddelen, dagbesteding, nabijheid, zeer gespecialiseerde zorg, een afdoende personeelskader ... Het is een totaalpakket. Dat kost geld en het wijkt af van het normale leven. Maar het is noodzakelijk, willen we deze doelgroep kwaliteit van leven bieden.”

Nadine Dethier, de nieuwe directeur van Ter Heide, geeft een voorbeeld. “We hebben een nieuw gebouw voor GES-bewoners, mensen met gedrags- en emotionele stoornissen. Het ziet eruit als een bunker. Alle muren zijn wit. Alles wat prikkels geeft, is weggelaten. Omdat de bewoners zich daarbij het meest op hun gemak voelen. We mogen niet met onze bril op kijken. We moeten de bril van de bewoners opzetten. En oog hebben voor de veiligheid van bewoners en medewerkers.” Participatie wordt in deze context op

maat ingevuld. “Wat wij onder een goed leven verstaan, zijn sociale contacten en activiteiten. Dat is niet wat onze bewoners daaronder verstaan”, zegt Nadine Dethier. “De meesten zijn het gelukkigst als er geen prikkels zijn.”

“Participatie is een voortdurend zoekproces”, zegt Paul Geypen. “Communicatie gebeurt vaak met signalen. Onze medewerkers zijn geoefend om die te lezen. Wat voelt die jongere? Wat wil hij? Wat heeft hij nodig? Dat leer je al doende. Sommige bewoners kunnen zich verbaal uitdrukken, maar ook bij hen blijft het zoeken.”

“Onze grondhouding is warm en liefdevol”, zegt Nadine Dethier. “We aanvaarden elke bewoner zoals hij is. We proberen om het gedrag bij te sturen, niet om de bewoner te veranderen.”

EEN GOEDE BALANS VINDEN

De relatie met de ouders van deze bewoners is zeer intens.

“De ouders en de organisatie, dat zijn twee handen op een buik”, zegt Paul Geypen. “Zij hebben een stem in de zorg voor hun kind, maar ook in het beleid van Ter Heide.”

Die participatie van de ouders gebeurt in de gebruikersraad, zoals het collectief overleg in Ter Heide heet. Verschillende werkgroepen bereiden de bijeenkomsten voor. In de gebruikersraad zitten alleen ouders. Voor bewoners is deze overlegstructuur te hoog gegrepen. Daarnaast heeft elke ‘woonbuurt’ of leefgroep een maandelijks overleg met de ouders.

“We stimuleren ook gedeelde zorg”, zegt Nadine Dethier. “Een moeder die haar dochter een snoezelbad geeft, een vader die helpt bij de maaltijd of zijn zoon in bed komt stoppen.”

“Ouders zoeken in de eerste plaats geruststelling”, weet Paul Geypen. “Ze willen dat hun kind gelukkig is. Ook als zij er niet meer zullen zijn. We gaan geen enkel gesprek uit de weg. Ook over het levenseinde en palliatieve zorg gaan we open het gesprek aan. Ouders stellen dat op prijs.”

Participatie is ook een belangrijk onderdeel in het nieuwe decreet ‘Rechtspositie minderjarigen’. “Natuurlijk gaan we het

“Als je levenskwaliteit voorop stelt voor mensen met complexe ondersteuningsnoden, moet je een aangepaste omgeving creëren en voor begeleiding op maat zorgen.”

PAUL GEYPEN | VOORMALIG DIRECTEUR TER HEIDE

decreet toepassen”, zegt Nadine Dethier. “Maar sommige bepalingen zijn moeilijk haalbaar. We moeten een goede balans vinden, op maat van de doelgroep. Neem het recht op internet. Voor sommige bewoners is dat gevaarlijk. Een meisje dat zwaar getraumatiseerd is na misbruik, kan in een psychose verzeilen als ze blootgesteld wordt aan beelden van geweld. Ook dat is op maat werken. Dat zullen we blijven doen.”

VERBINDING EN VERTROUWEN

Ook Klavier werkt met mensen met complexe zorgnoden. “Sommige bewoners kunnen verbaal duidelijk maken wat ze willen, maar dat maakt het niet minder complex”, zegt directeur Katrijn Van Look. “Achter een uitspraak als ‘laat

me met rust’ of ‘ik moet u niet’ gaat vaak een diepere boodschap schuil. Anderzijds heb je mensen die verbaal niet sterk zijn, maar bij wie je kunt ‘lezen’ wat hun wensen of frustraties zijn.”

Participeren en je mening kunnen uiten, betekent niet dat er altijd ingestemd wordt. “Soms geef je iemand meer vertrouwen als je het niet met hem eens bent, maar wel luistert en begrip toont. Zoals ik luister naar mijn kinderen, maar ook grenzen stel.”

Hoe lastig is het om mensen met complexe zorgnoden te betrekken in de praktijk van alledag? “Onze medewerkers zijn bevlogen”, zegt Katrijn Van Look. “De basishouding laat zich niet onder woorden brengen in een visietekst. Ik zie elke dag prachtige voorbeelden. We leggen de lat hoog. Maar we zijn niet perfect. De bewoners ervaren die authenticiteit. Ze zien dat we het soms ook niet weten. Dat schept paradoxaal een gevoel van verbinding en vertrouwen. Omdat we onszelf blijven.”

“Soms moeten we bewoners tegen zichzelf beschermen”, vindt ook Katrijn. “In de zorgrelatie zijn we evenwaardig.

“We aanvaarden elke bewoner zoals hij is. We proberen om het gedrag bij te sturen als dat nodig is, niet om de bewoner te veranderen.”

NADINE DETHIER | DIRECTEUR TER HEIDE

“Soms moeten we bewoners tegen zichzelf beschermen. In de zorgrelatie zijn we evenwaardig, maar er blijft een gezagsrelatie.”

KATRIJN VAN LOOCK | DIRECTEUR KLAVIER

maar niet gelijk. Er blijft een gezagsrelatie. We moeten ons bewust zijn van de impact van onze houding. Een de-escalerende attitude kan frictie en frustratie vermijden en participatie vergemakkelijken. Soms wil een bewoner meer regie. We moeten afwegen waar autonomie en waar veiligheid primeert. Vergelijk het opnieuw met je rol als ouder. Je geeft regie en verantwoordelijkheid, maar je stelt ook grenzen. Blijven luisteren, de behoefte horen en erkennen, en dan kijken wat mogelijk is en wat niet. Zo werkt het.”

De wensen en behoeften van een bewoner worden opgenomen in een handelingsplan. “Dat plan helpt ons het evenwicht te bewaren tussen loslaten en vasthouden”, zegt Katrijn. “Geeft iemand bijvoorbeeld aan dat hij een bepaalde hobby wil uitoefenen, dan kijken we wat eventuele risico’s zijn, hoe we het kunnen organiseren, wat er mogelijk is ... We gaan met elke vraag aan de slag. Elke leefgroep heeft om de twee weken een teamvergadering. Elke bewoner heeft ook een mentor of individuele begeleider.

Die heeft de opdracht om de vragen en behoeften van de bewoner te monitoren en op te volgen.”

Klavier heeft ook een gebruikersraad. “Bewoners en hun vertegenwoordigers kunnen zich kandidaat stellen. Hier bespreken we de grote thema’s: een reorganisatie van de dagbesteding, het meerjarenplan, bouwwerken ... Er is een goede sfeer. Kritisch zijn mag. We hoeven het niet altijd eens te zijn. Vaak zoeken we samen naar de beste oplossing.”

“Hier vond ik mijn draai”

Kevin B. is dertig en woont al negen jaar in Klavier. “Op mijn achttiende ben ik geïnterneerd. Ik zat drie jaar in de gevangenis. Het eerste jaar in Klavier was lastig. Voor mij én voor de begeleiders. Ik was een agressief manneke. Altijd tegendraads. Ik kon moeilijk mensen vertrouwen. Ik groeide op in een gewelddadig milieu. Maar hier vond ik mijn draai. Ik krijg meer vrijheid. Ik mag af en toe alleen naar de bibliotheek of naar de winkel. Twee keer per maand mag ik vier uur naar buiten en doen wat ik wil.”

“Ik zit vaak alleen op mijn kamer te gamen, te lezen of een film te kijken. Soms ga ik in de leefgroep wat lachen en zwanzen en een sigaretje roken.

Maar ik hou niet van drukte. Als anderen druk doen, dan word ik gefrustreerd en boos en dan gebeuren er dingen die niet oké zijn en dat wil ik niet. Dus trek ik me op tijd terug op mijn kamer.”

“Ik ben verkozen in de gebruikersraad. Enkele keren per jaar bespreken we er met de directie wat beter kan. Andere bewoners van mijn leefgroep doen soms voorstellen, en dan neem ik die mee naar de gebruikersraad. Soms wordt een voorstel aanvaard, soms niet. Zo was er iemand die graag een schommel in de tuin wou. Er was niet meteen budget voor. Maar hopelijk komt het er van. Ik snap wel dat ze niet op alles ja kunnen zeggen. Maar het is goed dat er geluisterd wordt naar ons.”

Naast het collectief overleg heeft Klavier een bewonersraad. Hier komen laagdrempeliger thema’s ter sprake. “Waarom is die put in de weg nog niet hersteld? Kunnen de porties van de maaltijden aangepast worden? Dat soort vragen”, zegt Katrijn Van Loock.

“Het is goed om kritisch naar jezelf te kijken. Ook door de ogen van anderen. We dragen transparantie hoog in het vaandel. We betrekken bewoners zo actief mogelijk. Maar we zijn niet perfect. Wat wij goede zorg vinden, is niet altijd hetzelfde als wat bewoners goede zorg vinden of wat hun vertegenwoordigers daarover denken. Dat stimuleert ons om onszelf continu in vraag te stellen en om te groeien.”

Meer lezen over participatie?
www.vaph.be/participatie

“Komend jaar willen we voorbereidingen treffen om de eerste stappen naar een expertisecentrum handicap te zetten.”

JAMES VAN CASTEREN
ADMINISTRATEUR-GENERAAL VAPH

VAPH: EXPERTISECENTRUM HANDICAP

Het VAPH stelt geregeld vast dat professionals en organisaties uit andere sectoren en lokale besturen vaak nog te weinig kennis en informatie hebben over het specifieke aanbod voor mensen met een handicap, zoals de zorg- en dienstverlening van het VAPH, en de toegang en mogelijkheden daarvan. Soms is er ook nog te weinig besef dat mensen met een handicap net als iedereen deel uitmaken van de samenleving en noden hebben, en ambities. Of soms is er wel de wil om met personen met een handicap aan de slag te gaan, maar wordt er doorverwezen bij gebrek aan kennis.

Het VAPH zet een inclusieve samenleving, waar mensen met een handicap de regie over hun leven zoveel mogelijk in eigen handen kunnen nemen, voorop. We zijn ambassadeur voor inclusie en participatie. We vinden het superbelangrijk om het bewustzijn te vergroten en onze kennis en expertise over kwaliteitsvolle zorg, ondersteuning en hulpmiddelen - en over hoe die kunnen worden ingezet voor een kwaliteitsvol leven voor mensen met een handicap - nog meer met anderen te delen. Als overheid en experts in ons vakgebied hebben we ook die taak. En om die ten volle ter harte te kunnen nemen, wil het VAPH de komende jaren uitgroeien tot een expertisecentrum.

Daarmee zullen we nog meer handicapspecifieke kennis en inzichten kunnen ontwikkelen, bundelen en ontsluiten. Via vormingen, coaching, intervisie, studiedagen en advies. Wetenschappelijk onderzoek zal de basis vormen, met resultaten die vertaald worden naar de praktijk. Omgekeerd zal de praktijk, en de vragen die daar leven, de basis vormen voor onderzoek.

Ook inspirerende verhalen en praktijken kunnen zo nog beter en breder worden gedeeld.

Op die manier kunnen we ook vanuit het expertisecentrum voorstellen doen om het beleid rond handicap in Vlaanderen nog te verbeteren, in functie van inclusie en participatie. En kunnen we nog meer inspanningen leveren om handicap in onze maatschappij op de agenda te zetten. Daarbij willen we ook extra bijdragen aan een realistische en positieve beeldvorming van mensen met een handicap. Want op dat vlak is er helaas nog een weg te gaan.

Om onze opdracht als expertisecentrum goed uit te kunnen voeren, bundelen we de krachten met verschillende mensen en organisaties. Want het VAPH kan en wil dit niet alleen doen. We willen ervaringsdeskundigen, experts uit de sector en uit andere relevante sectoren en domeinen samenbrengen om zo ook gezamenlijk voor een ruimer draagvlak te zorgen. Samenwerking en cocreatie zullen onze motor en sterkte zijn.

Komend jaar willen we voorbereidingen treffen om de eerste stappen naar een expertisecentrum handicap te zetten. Over de opstart en gefaseerde uitrol van het expertisecentrum lezen jullie ongetwijfeld meer in volgende edities van Sterk.

James Van Casteren
Administrateur-generaal VAPH

“NATUURLIJK KAN JE ALS DOVE OF SLECHTHORENDE PERSOON ZELFSTANDIG EN SUCCESVOL DOOR HET LEVEN GAAN”

Rolmodellen voor doven en slechthorenden

Ook wie slechthorend of doof is, kan een zelfstandig leven uitbouwen en succesvol zijn in een horende maatschappij. Dat is de boodschap van de rolmodellen van de thuisbegeleidingsdiensten voor doven en slechthorenden. Wij gingen langs bij Vanessa Lopes en stagiaire Ikram El Kaddouri bij Thuisbegeleidingsdienst Woluwe.

Het idee om met rolmodellen voor dove mensen te werken, is niet nieuw. Eerder experimenteerde vzw 't Signaal met die aanpak in het onderwijs. Later werd de brug gemaakt naar thuisbegeleidingsdiensten. “Toen het VAPH een projectoproep lanceerde voor nieuwe initiatieven voor rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH), zag ik de kans om dat idee opnieuw op te pikken en in de praktijk te brengen”, vertelt thuisbegeleider Vanessa Lopes.

Vanessa is doof, al is daar tijdens ons gesprek weinig of niets van te merken. Ze heeft een cochleair implantaat en een hoorapparaat, legt ze uit. “Zonder die hulpmiddelen hoor ik niets.”

“Ik groeide op in een horende wereld”, vertelt ze. “Ik was altijd slechthorend, rond mijn achttiende werd ik helemaal doof. Ik ken Vlaamse Gebarentaal (VGT), maar tot ik zelf les ging geven aan dove kinderen, kende ik weinig of geen andere dove mensen. Vandaag wil ik als rolmodel zoveel mogelijk dove kinderen, hun ouders en dove volwassenen wegwijs maken en de mogelijkheden tonen. Met de gepaste hulpmiddelen kan er erg veel.”

INSPIREREN EN BEGELEIDEN

Kind en Gezin screent alle kinderen op gehoorproblemen. “Dat is goed”, zegt Vanessa. “Wat wij als rolmodellen toevoegen, is onze ervaring. Wij tonen hoe we

met de uitdagingen van elke dag omgaan. We begeleiden, ondersteunen en inspireren.”

Vanessa is erg blij met Rob Beenders als minister in de federale regering. “Ook hij is een rolmodel. Hij heeft een cochleair implantaat. Vergaderen en communiceren blijft vermoeiend daarmee, maar het lukt. 's Avonds ben ik doodop. Het voelt alsof je in twee werelden leeft: de wereld van de horenden (met praten en luisteren) en die van de doven (met Vlaamse Gebarentaal (VGT) en liplezen). Daar moet je een balans in vinden.”

Het thuisbegeleidingsteam in Woluwe telt vier dove begeleiders. “Alle vier leiden we een gewoon leven. Als rolmodel tonen we hoe je zelfstandig en succesvol door het leven kunt gaan als dove of slechthorende persoon. Dat is een belangrijk signaal, ook voor ouders met een slechthorende baby. We leren hen hoe ze een hechte band met hun kindje ontwikkelen. We stellen hen gerust dat de gesproken taal bij slechthorende kinderen soms pas op latere leeftijd komt. We leren hen alle mogelijkheden kennen om te communiceren en een zelfstandig leven uit te bouwen. Niet alleen het medische mag centraal staan. Er is zoveel meer.”

“Als de kinderen opgroeien en naar school gaan, duiken er nieuwe vragen op. Welke

school te kiezen? Kies je zoals 90% van de kinderen met een cochleair implantaat voor een gewone school, dan heb je alle onderwijskansen, maar dan heeft het kind weinig of geen contact met andere slechthorende kinderen. Mee daarom organiseren we elke maand een activiteit voor kinderen, zodat ze op een ongedwongen manier met elkaar in contact komen. Dat is ook goed voor de ouders, die andere ouders met een slechthorend kind leren kennen.”

Naast begeleidingen en lotgenotencontact organiseert Thuisbegeleidingsdienst Woluwe webinars. “Die zijn op ouders gericht”, zegt Vanessa. “We leggen bijvoorbeeld uit wat een audiogram is, wat de onderwijsmogelijkheden zijn of hoe visuele communicatie helpt.”

“We hebben ondertussen een vijftigtal gezinnen geholpen dankzij dit RTH-aanbod”, zegt Vanessa. “We werken samen met partners, zoals het Huis van het Kind in Vilvoorde. We bieden geen standaardoplossing, maar vertrekken vanuit de noden en de vragen van het kind, de ouders of de volwassen slechthorende persoon. Onlangs nog zei een papa me: ‘Hadden we dit allemaal geweten, dan hadden we misschien andere keuzes gemaakt voor ons kind.’ We maken echt het verschil. Daarom zijn we zeer gemotiveerd.”

“Ik ben erg enthousiast om dove mensen te ondersteunen en om de hele samenleving te tonen dat wij, ondanks die beperking, heel veel aankunnen.”

IKRAM EL KADDOURI
STAGIAIRE THUISBEGELEIDINGSDIENST WOLUWE.

“Als rolmodel wil ik zoveel mogelijk dove kinderen, hun ouders en dove volwassenen wegwijs maken en de mogelijkheden tonen.”

VANESSA LOPES
THUISBEGELEIDINGSDIENST WOLUWE.

WE KUNNEN HEEL VEEL AAN

Die motivatie is ook voelbaar bij Ikram El Kaddouri. Zij is 21 jaar, studeert Orthopedagogie aan hogeschool Odisee in Dilbeek en is doof.

“Het lager onderwijs volgde ik in een school voor dove kinderen”, vertelt Ikram. “Maar in het middelbaar koos ik voor een gewone school. Dat maakte me als puber erg onzeker. Ik durfde niet te vragen of ik vooraan mocht zitten om de juf beter te horen. Ik durfde mijn grenzen niet aan te geven of hulp in te roepen. Gelukkig had ik thuisbegeleiding, die me hielp om mijn identiteit te ontwikkelen. Ik leerde voor mezelf op te komen.”

Toen Ikram dit jaar stage mocht lopen voor haar studies aan de hogeschool, twijfelde ze niet lang. Twee maanden

stage bij Thuisbegeleidingsdienst Woluwe maakte haar nog sterker.

“Ik kon mezelf al uit de slag trekken”, zegt ze. “Maar in het werkveld staan en samenwerken in een team, is nog iets anders. Ik kwam tijdens de stage bij een gezin met een doof kindje. Die mensen waren verbaasd over hoe ik in het leven stond en over mijn studies. ‘Wauw, kan dit allemaal als je doof bent?’ Natuurlijk wel! Ik zeg niet dat het gemakkelijk is, maar er zijn veel mogelijkheden. Ook kinderen zijn verrast dat ik VGT ken, maar ook kan praten en luisteren, dankzij twee hoorapparaten.”

Ikram is opgetogen over haar ervaringen in Odisee. “Ik had wat schrik. Zou het wel lukken? Maar ik mocht vooraf al even langsgaan om te vertellen wat ik nodig had om de les goed te volgen. Dankzij het

budget voor pedagogische hulp bij hogere studies van het VAPH kan ik bijlessen volgen en een beroep doen op een doof iemand die eerder deze opleiding volgde. De leerkrachten doen wat ze kunnen om me te helpen. Ik voel me welkom. Ook met mijn medestudenten schiet ik goed op.”

Later wil Ikram sowieso met dove mensen werken. “Mijn stage voelde als thuis-komen. Ik ben erg enthousiast om dove mensen te ondersteunen en om de hele samenleving te tonen dat wij, ondanks die beperking, heel veel aankunnen.”

Ook in de andere Vlaamse provincies is er een thuisbegeleidingsdienst voor doven en slechthorenden: KOCA in Antwerpen, KIDS in Hasselt, Spermalie vzw De Kade in Brugge en vzw Sint-Lievenspoort in Gent. Ook zij bieden dit RTH-aanbod van begeleiding door rolmodellen aan.

Miraç over zijn favoriet moment

“MIJN STOK IS
HET VERLENGDE
VAN MIJN HAND”

“Ik zie nog een heel klein beetje, maar onvoldoende. Ik woon in Willebroek. Elke dag ga ik met de bus naar Centrum Ganspoel. Ik leer er onder andere om met een witte stok te lopen.

Mijn eerste les kreeg ik in april 2024. In het begin was het best moeilijk. Ik heb een stok met een rolpunt. Als ik er voorwerpen mee aantik, hoor ik of het iets van plastic, metaal, hout of een ander materiaal is. Een vuilnisbak klinkt anders dan een deur of een trottoir.

Je moet op veel letten als je met een witte stok wandelt. Je zoekt de gidslijn op, bijvoorbeeld de gevels van een rij woningen. Je vermijdt objecten die in de weg staan en je luistert of er geen mensen of auto's aankomen. Bij het oversteken is het extra oppassen. Dan zet ik mijn witte stok eerst tussen mijn voeten en steek ik mijn gestrekte arm vooruit, zodat ik met mijn arm, de stok en mijn lichaam een omgekeerde driehoek vorm. Daarmee geef ik autobestuurders het sein dat ik wil oversteken. Daarna steek ik drie stappen de stok recht vooruit en stap dan verder met de rolpunt heen en weer tegen de grond, zodat ik veilig over kan steken.

Zonder mijn witte stok moest ik altijd de hulp van mijn mama of de juf inroepen. Op de speelplaats botste ik af en toe ergens tegenaan en dan struikelde ik en had ik blauwe plekken op mijn knieën. Nu kan ik me veilig zelfstandig verplaatsen. Ik gebruik de witte stok vooral op openbare plaatsen en op plekken die ik niet ken. Mijn stok is het verlengde van mijn hand.”

Miraç, 11 jaar

“Ik kan me nu veilig en zelfstandig verplaatsen zonder hulp in te roepen.”

Digitalisering dienstencheques vanaf juni 2025

Vanaf 1 juni 2025 worden de dienstencheques in Vlaanderen volledig digitaal. Gebruik jij papieren dienstencheques? Dan kreeg je een brief met meer info en een stappenplan voor de overstap naar digitale cheques. Voor dove en slechthorende gebruikers van dienstencheques zijn er instructievideo's in Vlaamse Gebarentaal.

Alle info vind je op dienstencheques.vlaanderen.be.

Nog vragen? Contacteer de Pluxee-klantendienst op **02 401 31 30** of via het contactformulier op bovenstaande website.

Brochure rechtstreeks toegankelijke hulp

Heb je een (vermoeden van) handicap en heb je nood aan extra ondersteuning, zodat je zelfstandiger kan leven? Dan kan je een beroep doen op rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH).

In deze brochure lees je wat RTH precies is. Je vindt er alle info over hoe je gebruik kan maken van RTH, welke vormen van ondersteuning je kan krijgen en hoeveel hulp je op die manier kan inschakelen.

Download de online brochure of bestel een gedrukt exemplaar via www.vaph.be/brochures.

Bezoek het VAPH op de REVA-beurs

Op 24, 25 en 26 april vindt de REVA-beurs plaats in Flanders Expo in Gent. Een infobeurs voor mensen met een handicap, professionele hulpverleners en mantelzorgers. Naast info en advies over hulpmiddelen, staan dit jaar recreatief bewegen en G-sport in de kijker. Probeer een sport als skiën of muurklimmen en ontdek hoe leuk bewegen kan zijn.

Ook het VAPH is aanwezig. Bij de VAPH-stand kan je terecht met al je vragen over VAPH-ondersteuning, hulpmiddelen en aanpassingen, het e-loket mijnvaph.be of je persoonlijk dossier.

Praktische info en het beursprogramma vind je op www.reva.be.

Je kan er ook een gratis toegangkaart aanvragen.

DOSSIER

WERELDVERBETERAARS

Iedereen wil bijdragen aan een betere en een mooiere wereld. Ook personen met een handicap steken hiervoor graag de handen uit de mouwen.

We gingen langs bij enkele van die wereldverbeteraars. We maakten kennis met gemotiveerde fietsherstellers bij zorgaanbieders Zonnelied en De Lovie en met opruimers van zwerfafval en soepmakers bij zorgaanbieder Katrinahof.

Ook individuen maken dikwijls het verschil met hun engagement. Zo bijvoorbeeld Chris Iemants, die zich onvermoeibaar inzet voor een veilige en inclusieve samenleving.

“HET GEEFT VOLDOENING IEMAND TE ZIEN RIJDEN OP EEN FIETS DIE IK HERSTELD HEB”

Zonneliéd en De Lovie herstellen fietsen en redden ze van de schroothoop

Van betekenis zijn voor de samenleving. Iedereen streeft ernaar, elk op zijn of haar manier. In Zonneliéd in Brussel en in De Lovie vzw in Poperinge helpen mensen met een handicap fietsen herstellen. Zo dragen ze bij aan de buurt, aan inclusie en aan een duurzame samenleving.

Over Vlaanderen en Brussel verspreid zijn er meer dan honderd Fietsbiebs. De gedachte erachter is eenvoudig: kinderen groeien snel uit een fiets en een nieuwe fiets kost veel. Daarom ontwikkelde de Fietsbieb een ruilsysteem. Voor 20 euro lidgeld mag je een jaar lang een fiets gebruiken. Wordt die te klein, dan kies je een grotere. De Fietsbieb onderhoudt ook de fietsen, en doet daarvoor een beroep op vrijwilligers.

Zorgaanbieder Zonneliéd in Brussel werkt mee aan de Fietsbieb in Molenbeek. Die bevindt zich in 't Zinneke, een buitenhuis van Zonneliéd. De samenwerking bevordert integratie in de buurt, zegt buurtwerker en teamcoach Alana Heuninck van Zonneliéd.

“Mensen van 't Zinneke werken mee vanuit hun talenten”, legt Alana uit. “Sommigen

maken fietsen schoon, anderen doen kleine herstellingen of ontvangen klanten. Die klanten zijn mensen uit de buurt en hun kinderen. Zo leren wij de buurt nog beter kennen en leren de burens onze mensen appreciëren. Bij mooi weer zitten we in de tuin, waar ook de mensen van 't Zinneke in- en uitlopen. Heel ongedwongen, heel inclusief.”

Wie meewerkt in de Fietsbieb hoeft geen opleiding te volgen. Een ervaren vrijwilliger van de Fietsbieb begeleidt hen. De meeste fietsen komen van mensen die een kinderfiets niet meer nodig hebben. Wie een fiets schenkt, krijgt een jaarabonnement in ruil.

MENSEN SAMENBRENGEN

“De Fietsbieb brengt mensen samen”, zegt Alana. “Het is een manier om mensen

over de drempel te krijgen. Om de onwennigheid tegenover personen met een handicap weg te nemen. De meerwaarde voor onze gasten is groot. Ze betekenen iets voor de buurt en ze krijgen daar appreciatie voor.”

Vóór iedereen zich nu snel naar de Fietsbieb in 't Zinneke rept: nog even geduld! Er zijn werken aan de gang en de vernieuwde Fietsbieb opent in mei of juni. “Er komt een nieuwe kunstwerkplek, De Loods, bij 't Zinneke”, legt buurtwerker en teamcoach An Finck van Zonneliéd uit. “In De Loods komt onder meer een activiteitencentrum van 't Zinneke, de vernieuwde Fietsbieb, een theater- en dansatelier en ruimte voor buurtactiviteiten. Dat zal de samenwerking en de buurtwerking nog stimuleren. Onze gasten kijken er alvast naar uit.

Tenslotte wil elk van ons deelnemen aan de samenleving, toch?"

Gunther is het daar honderd procent mee eens. Hij is een van de mensen van 't Zinneke die geregeld een handje toesteken in de Fietsbieb. "Het is superleuk werk en ik ontmoet er veel mensen", zegt hij enthousiast. "Ik blaas de banden op en als de ketting eraf ligt, dan leg ik hem er weer op. Die kettingen zijn wel smerig. Na zo'n klus lijkt ik wel een roetpiet", lacht hij.

Gunther leerde aan fietsen werken op school. "Ik heb dat allemaal goed onderhouden", zegt hij. "Ik kan het goed. Als ik in de Fietsbieb werk, neem ik altijd mijn radio of mijn laptop mee om muziek af te spelen. Ik hou van rustige muziek bij het werk: klassiek of Vlaamse liedjes. Dat geeft een goede sfeer. Zelf fiets ik trouwens ook erg graag. Met mijn mountainbike crossen in het park hier vlakbij. Er is maar één probleem: mijn fiets is gisteren gepikt. Ik was vergeten hem op slot te doen. Dikke pech!"

FOCUS OP DUURZAAMHEID

Ook bij zorgaanbieder De Lovie vzw in Poperinge werken mensen met een handicap aan fietsen. Initiatiefnemer is begeleider Pieter Deplaecie. De fiets is zijn passie. In zijn vrije uren volgde hij een opleiding tot fietshersteller en in 2022 kreeg hij van De Lovie vzw groen licht om fietsatelier 't Verzet op te starten. Een ruimte was snel gevonden, maar voor de inrichting en de toestellen moest Pieter achtduizend euro bij elkaar krijgen. Door de gestegen energieprijzen had De Lovie vzw weinig financiële speelruimte. Pieter ging de uitdaging aan. Hij vond partners en samen met Bond Beter Leefmilieu en Growfunding slaagde hij erin de som te verzamelen en een fietsatelier in te richten. Eind 2023 was alles klaar.

"Voorlopig is 't Verzet twee dagen per week open, maar we groeien gestaag", zegt Pieter. "Per dagdeel werken drie of vier personen ondersteund door De Lovie vzw mee. Dit werk spreekt vooral de mensen met een verstandelijke handicap én gedrags- en/of emotionele stoornissen aan.

Die doelgroep breidt de jongste jaren uit. Zij hebben activiteiten op maat nodig. 't Verzet past perfect in dat plaatje."

Pieter is ambitieus. 't Verzet herstelt fietsen, maar wil mensen op termijn ook het vak van fietsenhersteller aanleren. "Ik leer hen alles", zegt hij. "We ontmantelen een oude fiets en zetten die helemaal op punt. Pieter en zijn medewerkers hebben de handen vol. De Lovie vzw zelf telt naar schatting 600 tot 800 fietsen. Daar zitten ook retrofietsen, duobikes en andere aangepaste fietsen bij. "Wij onderhouden en herstellen die", zegt Pieter.

Daarnaast kunnen buurtbewoners hun fiets in 't Verzet laten herstellen. "Al waken we erover om niet te concurreren met fietsherstellers in de regio. Onze focus ligt op duurzaamheid. We herstellen versleten fietsen die anders in het containerpark zouden belanden. We doen geen herstellingen aan elektrische of andere dure fietsen. Meer en meer buurtbewoners weten ons te vinden. De mond-tot-mondreclame doet zijn werk."

Pieter deelt graag zijn passie voor fietsen. 't Verzet betekent namelijk ook plezier maken. "Zo gaan we elk jaar naar Kuurne-Brussel-Kuurne kijken. Het is de hele beleving die telt. De mensen die hier werken, krijgen geen druk opgelegd. Daarom rekenen we buurtbewoners nooit de werkuren aan voor een herstelling. We vragen alleen de materiaalkosten te vergoeden. Met dat beetje winst kunnen we weer nieuw materiaal aankopen."

APPLAUS KRIJGEN

Joshua Liefoghe – Jos voor de vrienden – is blij dat hij in 't Verzet aan de slag kan. "Werken onder druk is niets voor mij", zegt hij. "Als ik móét presteren, lukt het sowieso niet. Als hier iets niet vlot, loop ik soms gefrustreerd weg, maar Pieter weet dat ik altijd terugkeer om het af te werken."

Jos leerde aan fietsen werken op school. "Mechaniek interesseert me. Ik weet snel hoe iets in mekaar zit. Het is mijn talent. Er mag al eens gelachen worden tijdens het werk. En natuurlijk ben ik trots als een fiets weer helemaal in orde is. Dat geeft voldoening. Soms zie ik in het kasteelpark iemand op een fiets die ik hersteld heb. Dat voelt goed. Het is zoals bij toneelspelen, mijn andere hobby: het is altijd zalig als je na de voorstelling applaus krijgt."

"Iedereen neemt verantwoordelijkheid in 't Verzet", zegt Pieter. "We ontvangen samen klanten, iedereen neemt de telefoon op en we gaan naar de buurtschool voor kleine herstellingen aan de kleuterfietsen. Daarbij staat hun talent als fietshersteller in de kijker. Ik sta achter hen en geef hen het vertrouwen om te schitteren." "Zo komen we goed overeen", lacht Jos.

"Onze focus ligt op duurzaamheid. We herstellen versleten fietsen die anders in het containerpark zouden belanden."

PIETER DEPLAECIE | DE LOVIE VZW

“DE MENSEN ZIJN DANKBAAR VOOR HET WERK DAT WE DOEN”

Zorgaanbieder Katrinahof houdt de buurt proper

De wereld verbeteren gebeurt doorgaans stapje voor stapje. En vaak zijn het kleine dingen die het verschil maken. Wie ergert zich bijvoorbeeld niet aan zwerfvuil? Het lijkt een onuitroeibaar kwaad. Maar enkele dagbesteders van Katrinahof blijven niet bij de pakken zitten. Elke week trekken ze eropuit om hun buurt alvast een stukje mooier te maken.

Sinds enige tijd heeft zorgaanbieder Katrinahof een nieuwe locatie voor dagbesteding aan de Blancefloerlaan op Linkeroever. Een vervallen gebouw werd er helemaal opgeknapt. Op termijn komt hier de toegang tot een natuurgebied. Er worden nieuwe fietspaden aangelegd en voor de dieren komen er ecoducten. Maar voorlopig wordt in de buurt volop gewerkt aan de Oosterweelverbinding. “Er is veel aan het veranderen hier”, zegt Niels Geentjens. Hij is begeleider van TRAVAK, een arbeidsgericht atelier. TRAVAK heeft twee pijlers: buiten in de natuur werken en logistieke ondersteuning bieden.

“We werken halftijds buiten”, zegt Niels. “We zitten hier vlak bij een bos, we hebben een plantentuin en op termijn dromen we van een serre en een kruidentuin. Plannen genoeg dus! Vorig jaar kweekten we duizend plantjes van zaadje tot plant. Die schenken we dan weg of we verkopen ze op een markt die we organiseren. Een deel ervan hebben we uitgeplant en laten we verder groeien, zodat we weer nieuwe zaadjes hebben en kunnen herbeginnen.”

De logistieke ondersteuning van TRAVAK gebeurt binnenshuis. “We doen het huishouden van het dagcentrum”, zegt Niels. “De was en de poets. We doen dat samen met het logistiek personeel. We zetten koffie, bakken wafeltjes, doen de afwas en strijken voor onze collega’s van SOEPIE en ARTIST.”

EEN HECHTE VRIENDENGROEP

In de lente en de zomer is er volop activiteit buiten. Planten onderhouden, onkruid wieden, het houdt niet op. Maar in de winter is er veel minder werk in de tuin of in het bos. Samen met de dagbesteders zocht Niels een andere zinvolle dagbesteding buitenshuis. En die was snel gevonden.

“We zitten dicht bij een grote baan die op dit ogenblik doodloopt door de Ooster-

“Vorig jaar kweekten we duizend plantjes van zaadje tot plant.”

NIELS GEENTJENS | BEGELEIDER TRAVAK

weelwerken”, vertelt Niels. “Blijkbaar is dat een aantrekkelijke plek voor zwerfvuil. Er is ook een tramhalte en er staan nog wat gebouwen, waaronder een sportcentrum, waardoor er best veel mensen passeren. Er slingert hier van alles rond. Eén keer per week ruimen we met een viertal mensen de buurt op. Wie op dat moment zin heeft, sluit aan.”

De dagbesteding in Katrinahof wordt in groepen tot twaalf deelnemers georganiseerd. Iedereen kiest op maat wanneer hij of zij aan welke activiteiten deelneemt. Zo heeft elk zijn eigen programma.

Othman steekt graag de handen uit de mouwen. Twee dagen per week komt hij naar de dagbesteding van Katrinahof. Op maandag kiest hij voor een halve dag TRAVAK en een halve dag SOEPIE. Op dinsdag werkt hij in atelier ARTIST, waar hij schildert, tekent, kerstkaarten maakt of met zeefdruk in de weer is. Othman houdt van die afwisseling. Hij is er graag bij als er zwerfvuil wordt opgeruimd. “Ik vind dat super! We trekken er met een kleine groep op uit. We praten veel. We kennen elkaar goed.”

We zijn een hechte vriendengroep. Dat sociaal contact is belangrijk voor mij. Soms is het koud, maar dat vind ik niet zo erg. Ik kan daar tegen.”

Ook Kenny ruimt graag zwerfvuil op. “Het is nodig ook”, zegt hij. “Blikjes, glas, bierflesjes, plastic, peuken, lachgas ... Het ligt er vol van. We hebben nog niemand kunnen betrappen. Af en toe ontmoeten we een wandelaar of een buurtbewoner. Die zeggen dan soms dank u voor het werk dat we doen.” Als Kenny niet bij TRAVAK werkt, speelt hij netbal, helpt hij bij SOEPIE of oefent hij voor de musical Hotel Un!k die binnenkort in première gaat. De musical is een samenwerking van Katrinahof met Het Vocaal Ensemble Fabuleus van de Kunstacademie Beveren. “Ik sta mee op het podium. Ik acteer en ik zing”, vertelt Kenny trots.

STEENTJE BIJDAGEN

Othman en Kenny werken ook allebei bij SOEPIE, een ander dagbestedingsatelier van Katrinahof. “We maken soep om te verkopen aan klanten in Zwijndrecht en op Linkeroever”, vertelt Kenny. “We leveren de soep aan huis.”

“De mensen zien ons graag komen”, weet Othman. “Want het is lekkere soep. Vandaag maken we preisoep.”

“Ons werk is echt nodig: overal slingert zwerfvuil rond.”

OTHMAN EN KENNY | DAGBESTEDERS BIJ TRAVAK

“Het zijn allemaal initiatieven die de buurtwerking en inclusie versterken”, legt Niels uit. “We werken graag samen met de buurt. In de zomer helpen we met TRAVAK bijvoorbeeld bij de opbouw en het afbreken van zomerbar Kamyon. We leveren ook plantjes en helpen bij de aankleding van de zomerbar. Daarnaast steken we graag een handje toe op Plukgeluk. Dat is een sociaal en educatief initiatief met onder meer een gigantische bloemenweide op Linkeroever. We blijven dus niet altijd in de eigen tuin of in het bos vlakbij, we helpen ook op verplaatsing. Onze dagbesteders vinden dat tof. En terecht. Want zo dragen ze hun steentje bij aan de samenleving en maken ze die weer een beetje mooier.”

“MIJN VERHAAL ZET MENSEN AAN HET DENKEN”

Chris Iemants engageert zich om bakens te verzetten voor personen met een handicap

Engagement zit Chris Iemants in het bloed. Met humor en positiviteit kun je de wereld veranderen, beseft hij. “Ik zie veel ten goede veranderen. Ik heb de indruk dat de samenleving haar best doet om meer en meer inclusief te worden.”

Vóór zijn ongeval had Chris Iemants een bloeiende horecazaak in de regio Zottegem. Hij is zijn familie dankbaar dat ze de zaak draaiende hielden terwijl hij anderhalf jaar in het ziekenhuis verbleef. Toen hij voldoende hersteld was, nam hij samen met een vennoot de zaak weer in handen. Voortaan focuste Chris zich op de administratie en de boekhouding. Toen hij in 1997 de kans kreeg om zelfstandig te wonen, verhuisde hij naar Kortrijk.

“Mijn familie heeft me altijd enorm gesteund, maar ik wou die kans op zelfstandig wonen absoluut grijpen”, zegt hij. “Dat ik 60 kilometer moest verhuizen, had ik ervoor over. Ik heb bij alles assistentie nodig: opstaan, naar het toilet gaan, eten, drinken ... Ik droomde van een zelfstandig leven zonder constant de hulp te hoeven inroepen van ouders, vrienden of familie. Ik vergeet nooit de dag dat ik verhuisde. Toen ik op de autosnelweg de afrit nam, had ik een krop in mijn keel. Ik besepte dat ik mijn leven een nieuwe wending gaf.”

Chris moest zijn zaak in Zottegem om praktische redenen stopzetten, maar hij bleef niet bij de pakken zitten. Hij solliciteerde voor een halftijdse functie bij bijstandorganisatie Absoluut vzw in Kortrijk. “Ik zag het als vrijwilligerswerk, want ik wilde mijn vervangingsinkomen niet verliezen. Ik greep naast de job, maar Absoluut vroeg me wel om bestuurder te

worden. Via die raad van bestuur werd ik enige tijd later ook actief in de Stedelijke Adviesraad voor Personen met een Handicap in Kortrijk. En toen mijn aanbieder van zelfstandig wonen in handen kwam van ADO Icarus – nu Partner in Assistentie (PIA) – trad ik ook daar toe tot de raad van bestuur.”

CULTUURVERANDERING REALISEREN

Chris heeft een grote interesse voor al wat reilt en zeilt in de wereld van personen met een handicap. Zijn engagement groeide vanzelf. “In het begin kende ik niemand in Kortrijk. Ik moest mijn netwerk helemaal opnieuw uitbouwen. Maar het is een kleine wereld”, zegt hij. “Je komt voortdurend dezelfde mensen tegen als je je engageert.”

Positiviteit zit Chris in zijn genen. “Ook mijn ouders zijn geëngageerd en ondernemend. Mijn moeder wordt binnenkort 90 jaar, maar ze is nog altijd kwiek in haar hoofd.”

Het helpt natuurlijk als je merkt dat je wel degelijk het verschil kunt maken.

In de stad Kortrijk hielp Chris mee de bakens te verzetten. “Ik was al enige tijd lid van de Stedelijke Adviesraad, toen ik in 2007 secretaris werd. Dan ben je de centrale aanspreekpersoon. Later deed ik nog twee termijnen als voorzitter. Maar ik ben nu 65 jaar en we proberen nieuw bloed aan te trekken voor de adviesraad. Het is een mooi engagement. We hebben

goede contacten met de ambtenaren. De stad Kortrijk heeft een beleidsmedewerker toegankelijkheid. Door de jaren heen zagen we onze adviezen meer en meer geïntegreerd worden in het beleid. We zorgden mee voor een cultuurverandering. Onze adviezen zijn vertaald in procedures. Zo worden trottoirs stelselmatig verlaagd als er werken zijn.”

Ook voor de inrichting van het gloednieuwe museum Abby dat eind maart de deuren opent in Kortrijk, gaf de Stedelijke Adviesraad voor Personen met een Handicap advies. “In samenwerking met Inter vzw”, verduidelijkt Chris. “De architecte van Inter betreft ons actief. Zij is technisch en juridisch sterk, wij hebben de ervaring en het buikgevoel. Automatische toegangsdeuren, liften die groot genoeg zijn en met knoppen waar iedereen bij kan, toegankelijke toiletten, het gebruik van contrastkleuren ... Veel aandachtspunten voor publieke ruimtes zijn ondertussen in de wetgeving opgenomen. Dat is een goede zaak. Als de faciliteiten er zijn, dan komen de mensen.”

GETUIGEN ONDERWEG

Een ander engagement van Chris zijn zijn getuigenissen als verkeersslachtoffer, een initiatief van Getuigen Onderweg. In scholen is Chris een graag geziene gast. “Ik doe dat supergraag. Ik ga langs bij de 16- tot 18-jarigen en praat twee lessen vol. Sommige leerlingen rijden zelf al met de wagen. Mijn verhaal is confronte-

rend. Ik was een fractie van een seconde verstrooid en net die dag had ik voor één keer mijn gordel niet om. De impact op mijn leven en dat van mijn naasten is enorm. Maar de grote vraag is: hoe ga je met je handicap om? Je moet vooruit met je leven. Maar je bent wel altijd de vragende partij: hulp voor dit en ondersteuning voor dat ... Daar kruipt veel tijd en energie in. Mijn verhaal zet jonge mensen aan het denken. Wie autorijdt, wordt zo vaak verrast: plots doemt iemand voor je wagen op. Zeker bij slecht weer en als het donker is. Goede fietsverlichting kan al een verschil maken."

Chris werkt ook samen met Mentor vzw in Kortrijk. "Vóór corona sprak ik geregeld in woonzorgcentra, vandaag hebben we een intense samenwerking met AZ Groeninge. We geven inleefsessies waarbij medewerkers zich achtereenvolgens inleven in iemand met een fysieke handicap, iemand met autisme of een psychische aandoening, een slechthorende en een slechtziende. Alle ziekenhuismedewerkers kennen hun job, maar het is vaak de 'goesting' die het verschil maakt. Goesting

zorgt voor positieve interactie, ook als het moeilijk gaat. Ik pak dat niet te ernstig aan, hoor. Humor triggert de mensen." "Ik heb de indruk dat alle beetjes helpen en dat de samenleving haar best doet om meer en meer inclusief te worden", zegt Chris. "Ik heb veel ten goede zien veranderen. Ik zie meer mensen met een

handicap in het straatbeeld. Dat is goed. Vroeger zat ik niet in een rolstoel. Ik weet uit ervaring hoe onwennig het is voor mensen die voor het eerst in contact komen met iemand met een handicap. Daarom ga ik altijd zelf het ijs breken. Dat is nog zo gemakkelijk."

KOM NAAR DE VAPH-STAND OP DE REVA-BEURS

Dit jaar met bijzondere aandacht voor het e-loket mijnvaph.be.

- Ken je mijnvaph.be nog niet en wil je weten hoe het werkt?
- Ben je benieuwd wat je allemaal met deze handige online tool kan doen, niet alleen in het kader van een persoonsvolgend budget maar ook voor het aanvragen van hulpmiddelen?
- Loop je tegen bepaalde problemen aan als je mijnvaph.be wilt gebruiken?

Kom langs bij de VAPH-stand. Onze medewerkers staan je graag te woord.

Praktische info en het beursprogramma vind je op www.reva.be.

Je kan er ook een **gratis toegangkaart** aanvragen.

reva2025
BEPERK JE BEPERKING - LIMITEZ VOS LIMITES

24, 25 en 26 april | Flanders Expo, Gent

VAPH | Bezoek ons op stand D2.17

HET LAATSTE WOORD

“ELK STAPJE VOORUIT IS EEN OVERWINNING”

“Als ergotherapeut in Centrum Ganspoel stimuleer ik blinde en slechtziende kinderen en jongeren om de wereld te ontdekken. Ik help hen om zo zelfstandig mogelijk op te groeien. Ik leer hen ook met hulpmiddelen om te gaan. Wat iemand nodig heeft, verschilt per individu. We werken op maat.

Blinden en slechtzienden ontwikkelen hun zintuigen op een eigen manier. Wie ziet, leert vanaf de geboorte door ouders, broers en zussen na te bootsen. Een blinde peuter hoort zijn mama wel tandenpoetsen, maar die kan dat niet imiteren.

Als wij een ruimte binnenkomen, zien we in een oogopslag de volledige ruimte. Een blinde persoon ontdekt een voor een de losse elementen: een kast, een tafel, een stoel ... Uit al die elementen moet hij of zij mentaal een geheel maken. Dat is niet eenvoudig. De wereld ontdekken met je tastzin en je gehoor vergt een inspanning en veel oefening. We laten bijvoorbeeld iemand een kast openen en voelen wat erin zit: een metalen kom, een houten lepel ... In een volgende stap leren we die voorwerpen eruit te halen en een eenvoudig receptje te maken, waarbij ze met de lepel roeren in de kom. Zo gaan we stap voor stap op ontdekking.

Gelukkig zijn er steeds meer hulpmiddelen. Een witte stok is voor blinden het verlengde van hun lichaam, waarmee veel mogelijk wordt. Van een andere orde zijn technologische tools. Zo is er sinds kort een app waarmee je met je smartphone een foto van iets kunt maken en er vragen over kunt stellen. Je opent bijvoorbeeld de koelkast, je neemt een foto en je vraagt aan de app waar de melk staat.

Elk stapje vooruit is een overwinning. Het is een plezier om de kinderen te zien glunderen als ze iets nieuws hebben aangeleerd. Ook de ouders zijn dankbaar als ze zien hoe hun kind, ondanks de beperking, leert om zelfstandig te functioneren.”

Ann de Vos, ergotherapeut in Centrum Ganspoel